

הליכתו של ענק בקול דממה דקה לזכרו של דר' אלי גולדרט

האם יש לנו בישראל די ענקי רוח שנוכל פשוט לוותר על אחד? ב-11 ליוני נפטר דר' אליהו משה גולדרט, מגדולי המחדשים בתחום הניהול בעולם, ולדעתי הגדול מכולם. ישראל שתקה. היו מספר מודעות אבל ודה-מרקר אפילו פרסם ידיעה. האמרה "אין נביא בעירו" מתקיימת בנו בגדול וזה לא עושה לנו טוב.

דר' אלי גולדרט, מחבר הספר המפורסם 'המטרה', היה ענק רוחני במלוא מובן המילה בשני תחומים שונים, אך קשורים האחד עם השני: פיתוח גישת הניהול הידועה בשם "תורת האילוצים" ויכולתו להשפיע על אנשים להוציא יותר מעצמם.

כממציא גישה ניהולית מעשית ואפקטיבית הוא השפיע על מספר עצום של ארגונים, כולל ארגוני ענק של מיליארדי דולרים מכירות בשנה, להשיג יותר ממטרתם. לעיתים הרבה יותר. מיישנתו הניהולית של מי שבא מתחום הפסיקה מאופיינת בשאיפה אדירה לפשטות, הגיון בריא, מיקוד תשומת הלב הניהולית וליצירת איחוד win-win ככלל מנחה בכל דיאלוג עיסקי. הבנתו את המציאות האי-ודאית משכה אותו להביע בבירור את אי-התועלת בתייחוסם היתר. דווקא תכונה זו המדגישה פשטות יוצרת שאיפה להשיג גדולים הרבה יותר – כך שאף אחד לא יוכל לטעון שההשג אינו אלא תוצאה של תנועה סטטיסטית. ברוח זו ניתן להבין את כותרת ספרו "זה לא מזל" – להגיע להצלחה שאינה ניתנת לערעור. ספריו מומלצים ברוב הפקולטאות למינהל עסקים בעולם. לדאבוננו רק מספר קטן יחסית של מרצים מסוגל להתמודד עם גישה הנוגדת את השאיפה האקדמית לאופטימיזציה שגולדרט ותלמידיו רואים בה עורבא-פרח הקיימת אך ורק על הנייר. לדעתי כל מנכ"ל של ארגון ענק היה מפנה זמן להפגש עם דר' גולדרט. רבים מאד ברמה הגבוהה של הניהול בעולם הכירו אותו. בשנתיים האחרונות הוא החליט שחברות המעונינות בשירותיו יגיעו לבית גולדרט בישראל, השוכן בבני עטרות. ואכן, עשרות הנהלות של חברות, מיפן, סין, דרום קוראה, ברזיל, קולומביה, אקוודור, דרום אפריקה וכמובן ארה"ב, הגיעו לישראל על מנת לפתח את האינטרטגיה לשנים הבאות. חברות אלו שמו את מושב בני עטרות שליד שדה התעופה בן-גוריון על מפת הניהול הבינלאומי.

דר' אלי גולדרט היה ענק בפיתוחיו, אך היה גם ענק כמורה וכמנחה לאלפי אנשים. היתה לו יכולת נדירה לתמרן אנשים לחשוב מחדש ולבדוק את הנחות היסוד שלהם וזאת מבלי להכתיב דבר. בדרך כלל הוא שאל שאלות ונמנע מלתת תשובות – טכניקה אותה למד מאריסטו. חלומו של גולדרט היה "ללמד את העולם לחשוב" והוא השקיע זמן רב לגרום לאנשים שמסביבו להוציא יותר מיכולותיהם. הוא שינה את מסלול חיי כאשר ב-1985 התחלתי לעבוד עבורו כאיש תוכנה. הגיון הברזל שלו ומעבר לכך רצונו המפורש לדחוף אותי לחשוב באופן עצמאי, גרמו לי להכיר בכך שאני יכול. זה לא היה קל לדבר איתו בארבע עינים, הייתי צריך להיות ב-"היכון" בכל פעם שנפגשתי עימו. מצד שני אתגעגע לפגישות אלו יותר מכלל דבר אחר. אף פעם אי אפשר היה לקבל מאלי גולדרט את מה שצפית. זה תמיד היה אחרת.

כשלושה שבועות לפני מותו, כאשר ידע שלא יוכל לתת את אותם יומיים מופלאים שהועידה השנתית של אנשי תורת האילוצים תמיד הקצתה לו להעביר באופן אישי, ביקש דר' גולדרט משלשים אנשים ברחבי העולם להגיע לישראל על מנת ללמוד ממנו אישית את החומר החדשני ביותר אותו רצה להנחיל לקהיליה. התקווה היתה שמחצית מקבוצת האנשים הבכירים, פרופסורים, מנהלים ויועצים שהיו קרובים אליו אישית ואשר עליהם סמך שלא ישבשו את המסר, יוכלו להתפנות להגיע לישראל לארבעה ימים בהתראה של פחות משבוע. כולם, פרט לשניים, הצליחו לדחות את כל מה שהיה על הפרק, על מנת להגיע לישראל. פגישה זו, עם קבוצה גדולה בהרבה מהמתוכנן, שגזלה ממנו את כל האנרגיה שהמחלה הותירה, הראתה לי, כמי שהיה לו הכבוד להשתתף בה, הן את ההערכה העצומה לה זכה, והן את המורשת לה אנו מחוייבים. חידוד החשיבות של יחסי האנוש והבנת המושג של "ריבוי משימות בו זמנית" (multi-tasking) היו משיאי המפגש האחרון עם אדם מופלא, והרגשה זו של מיצוי היכולת האינטלקטואלית האנושית על פני הכאב היתה משותפת לכל באי המפגש.

רשימה זו לא באה לתאר את השגיו המופלאים של אחד הענקים של זמננו. יש הרבה חומר בספריו, ויש כיום גם הרבה ספרים של תלמידיו. בנוסף יש הרבה מאד חומר בפורמט של מצגות וסרטי וידאו. רשימה זו נועדה לגרום לרבים מכם לרצות להכיר גישה ששבתה את לבם, ובוודאי את מוחם, של רבים בעולם כולו. אסיים במשפט אחד מתוך מה שנאמר באותה פגישה אחרונה: "לעולם אל תתנו למשהו חשוב להפוך להיות דחוף!" יש במשפט הזה כל כך הרבה תוכן ואני מזמין את הקוראים לחשוב עליו שוב – האם זה מובן מדוע משהו חשוב אסור שיהפך

להיות גם דחוף? מדוע יש נטייה לגרום לדברים חשובים באמת להיות דחופים? ומה ניתן לעשות על מנת למנוע זאת?

יהא זכרו ברוך ושנזכה אנו לזכור וליישם את מורשתו.

אלי שרגנהיים, 20 יוני 2011